

Informasjonsteknologi og medieproduksjon

Referat rådsmøte nr.1/2023

Faglig råd for informasjonsteknologi og medieproduksjon

Dato: 08.02.2023

Tid: 10.00 – 16.00

Sted: Møterom 3. Utdanningsdirektoratet, Schweigaards gate 15 b 0135 oslo

Deltakerliste

Arb.g.	Henriette Dolven	NHO Abelia
Arb.t.	Christian Danielsen	LO (Fagforbundet)
Arb.t.	Asghar Ali (leder)	LO (EI- og IT forbundet)
Arb.t.	May Thingelstad	YS (Parat Media)
Lærerorg.	Alf Morten Salater-Daljord	Utdanningsforbundet
Lærerorg.	Ove Aalo	Utdanningsforbundet
Skoleeier	Bent Øystein Halden	KS
Elevorg.	Hannah Baarøy	Elevorganisasjonen

Enkelte nyoppnevninger i FRIM. Kjersti Normann (skoleeier), Leif-tore Martisen (KS arbeidsgiver), Anne Cathrine Gotaas (MBL arbeidsgiver) går ut. Nye medlemmer oppnevnes i løpet av kort tid.

Fravær

Arb.t.	Kristin M. Sezer	LO (Fellesforbundet)
Arb.g.	Leif-Tore Martinsen (nestleder)	KS
Lærerorg.	Ståle Andre Bergersen	Skolenes Landsforbund
Andre org.	Christoffer Hoff	IKT-Norge

Dagsorden

- 25-2023 Godkjenning av innkalling og dagsorden
- 26-2023 Runde rundt bordet om innføring av utdanningsprogrammet
- 27-2023 Justering av kriterier for kryssløp
- 28-2023 Vurdere om det er behov for etablering av fagbrev i IT-sikkerhet
- 29-2023 Læreplaner på innspillrunde og spørsmål om implementeringstiltak i forbindelse med innføring av modulstrukturert opplæring.
- 30-2023 Forskriftsbestemmelser godkjenningsordningen for utenlandsk fagopplæring
- 31-2023 Videre prosess for arbeidet med utviklingsredegjørelser 2021-2025
- 32-2023 Orienteringssaker
- 33-2023 Eventuelt

25-
2023

Godkjenning av innkalling og dagsorden

Vedtak: FRIM godkjente innkalling og dagsorden.

26-
2023

Status innføring av utdanningsprogrammet – runde rundt bordet

Spørsmål:

- fylkeskommunens arbeid med å skaffe til veie læreplasser
- fungerer læreplanene etter intensjonene?
- utstyrssituasjonen i skolene
- lærer- og instruktørkompetanse

I tillegg har Udir publisert to relevante statistikker som kan være nyttig å kikke på i forbindelse med forberedelse til diskusjonen:

Statistikk over overganger i vgo

Normert progresjon vil si at eleven har beveget seg til et høyere nivå, for eksempel fra vg1 ett skoleår til vg2 neste skoleår. I 2022 er det 88 prosent av elevene som fulgte normert progresjon, både fra vg1 og vg2. På yrkesfag er progresjon i 2022 den høyeste noensinne. IM-utdanningsprogrammet ligger litt over snittet blant de yrkesfaglige utdanningsprogrammene med 85% overgang fra vg1 til vg2 og 78% i overgangen fra vg2 til vg3. Publiseringen ligger [her](#).

Fagval i videregående opplæring 2022–23

[Her](#) finn du ei oversikt over elevane sine val av utdanningsprogram, programområde og fag i videregående opplæring skuleåret 2022–23. Stadig flere starter på IM-utdanningsprogrammet. Fra 1378 i 2020 til 1700 i 2022.

Referat

Følgende temaer ble drøftet i rådsmøtet:

- utstyrssituasjonen: Kostbart IT-utstyr er en viktig forutsetning for at skolene skal kunne gi opplæring i IM-utdanningsprogrammet. Fylkeskommunene har ulik praksis for samarbeid med næringslivet om tilgang på utstyr som bedriftene ikke lenger bruker. Noen fylkeskommuner lykkes med å etablere samarbeid med næringsliv om avhending av utstyr. Andre fylkeskommuner benytter seg i mindre grad av muligheten. Det er også store forskjeller mellom fag og utdanningsprogram. Det ble spilt til Udir fagansvarlig at denne type samarbeid også bør være en del av nasjonale satsinger på utstyr i skolene.
- oppdatering av læreplanene: det har kommet et initiativ fra Utdanningsforbundet Nordland og mediepedagogene om å gjøre justeringer i programfagene til vg2 medieproduksjon. FRIM ønsker denne type innspill velkommen. Det vil være naturlig å justere læreplanene i tråd med erfaringene fra skoler og bedrifter slik at de er i tråd med arbeidslivets kompetansebehov.
- statistikk over elevtall i videregående viser at fylkeskommunene gradvis dimensjonerer opp utdanningsstilbudet på vg1.
- automatisk godkjenning av læreplassene: det er noe bekymring for at fylkeskommunene viderefører godkjenninger av lærebedrifter. F.eks lærebedrifter innen IKT-servicefaget har ikke virksomhet som gjør de at de er kvalifisert til å gi opplæring i de nye fagene.
- For et nytt utdanningsprogram er det viktig å ha et langsiktig rundt å rekruttere lærebedrifter. Det bør ikke trekkes for mye konklusjoner tidlig i etablering av utdanningsprogrammet. Det er positivt at bedrifter at det er et betydelig antall bedrifter som har fått godkjenning som lærebedrift.

Vedtak: FRIM tok informasjonen til orientering.

27-
2023

Oppdrag om justering av kriteriene til kryssløpsordningen

Bakgrunn

Med bakgrunn i Meld. St. 21 (2020-2021) Fullføringsreformen – Med åpne dører til verden og fremtiden, er vi i oppdrag 2023-002 Justering av kriteriene for kryssløpsordningen bedt om å justere kriteriene for å opprette nye kryssløp i den yrkesfaglige tilbudsstrukturen. Fullføringsreformen varsler også en gjennomgang av ordningen med kryssløp, men denne vil komme senere med tanke på gjennomgangen av ny fag- og timefordeling.

Et kryssløp innebærer at elever og lærlinger kan tas inn på et programområde eller et lærefag som bygger på et annet utdanningsprogram eller programområde enn det eleven har fullført. Kryssløp kan gjelde innenfor et utdanningsprogram eller mellom utdanningsprogram. I den fastsatte yrkesfaglige tilbudsstrukturen er det totalt 30 fastsatte kryssløp. Av disse er 17 kryssløp fra et vg1 til et vg2 i et annet utdanningsprogram, mens 13 er fra vg2 til vg3. Av kryssløpene fra vg2 til vg3 er 4 fra et utdanningsprogram til et annet, mens 9 er mellom programområder innenfor samme utdanningsprogram (internt kryssløp). Utdanningsprogrammene med flest kryssløp er elektro og datateknologi (10) og teknolog- og industrifag (10).

Fra skoleåret 2018-2019 ble det innført et generelt kryssløp fra vg1 studiespesialisering til et hvilket som helst vg2 yrkesfag. Kryssløpet er frivillig for fylkeskommunene å tilby og forutsetter at elevene som benytter kryssløpet tar faget yrkesfaglig opphenting (196 timer) på vg2. Oppdraget fra Kunnskapsdepartementet omfatter å justere kriteriene for å opprette nye kryssløp i den yrkesfaglige tilbudsstrukturen. Eksisterende kryssløp er derfor ikke del av denne gjennomgangen. Kryssløp kan opprettes etter søknad til Utdanningsdirektoratet. Kriteriene ligger til grunn for vår behandling av søknadene. Det er Kunnskapsdepartementet som beslutter om kryssløp skal opprettes.

Spørsmål til faglige råd

Det er fastsatt to kriterier som grunnlag for å vurdere forslag om å opprette nye kryssløp. Begge kriteriene må oppfylles for at kryssløpet skal kunne opprettes.

1. Felleskomponenter: Om det er tilstrekkelig med felleskomponenter mellom læreplanene til at elevene har forutsetninger for å følge opplæringen i det løpet hen krysser inn i.
2. Faglig fordel: Om arbeidslivet og virksomhetene ser en faglig fordel av å rekruttere elever fra andre fagområder enn det som ligger i tilbudsstrukturen.

Vi ber om at de faglige rådene

- A. beskriver hvordan dagens kriterier blir forstått i sektor
- B. beskriver hvordan dagens kriterier fungerer når rådene gir råd om søknader om å etablere kryssløp.

Udir ber om tilbakemelding før 24. februar.

Vi vil komme tilbake til rådene når nåsituasjonen er kartlagt for å få hjelp til å belyse hvilke justeringer som er nødvendige.

Vi ber om at de faglige rådene

- A. beskriver hvordan dagens kriterier blir forstått i sektor
- C. beskriver hvordan dagens kriterier fungerer når rådene gir råd om søknader om å etablere kryssløp.

Referat

Faglig råd for informasjonsteknologi og medieproduksjon behandlet spørsmålene.

Faglige felleskomponenter

Av dagens to kriterier de «faglige felleskomponenter» det mest objektive kriteriet. Tilbudsstrukturen må innrettes slik at elever og lærlinger har faglige forutsetninger til å gjennomføre opplæring mot fagbrev. For å sikre at de har faglige forutsetninger må vi være trygg på at det er tilstrekkelig med faglige felleselementer i læreplanen det krysses fra og læreplanen det krysses til. Siden etableringen i 2018 har FRIM kun vurdert et forslag om kryssløp. Forslaget gjaldt om kryssløpet fra alle vg1 til vg2 IKT-servicefag skulle videreføres med ny struktur. I dette konkrete tilfellet var faglige felleselementer et godt kriterium for å vurdere om kryssløpet skulle videreføres. Nye vg2 IT utgår fra et vg1 der IT er en sentral del av det faglige innholdet. FRIM sin vurdering til Udir var at elever fra andre vg1 ikke ville ha

faglige forutsetninger til å gjennomføre vg2 IT. Faglige felleselementer vil være et godt kriterium i de tilfellene der manglende faglige felleselementer fremgår klart av læreplanene. FRIM mener imidlertid at fremtidige vurderinger vil bli krevende. Kompetansemålene i læreplanene og særlig mediefagene åpner for stort lokalt handlingsrom. Opplæringen i mediefagene tilpasser seg regionale forhold i det ventende arbeidslivet og forhold i den enkelte skole. Det er stor variasjon i elevgrunnlag, lærerkompetanse og tilgang på utstyr i skolene som spiller inn på hvilken opplæring som gis i den enkelte skole. Faglige felleselementer ligger derfor ikke ene og alene i læreplanene, men summen av faglig innhold i læreplanen, utøvelse av lokalt handlingsrom og forutsetninger den enkelte skole har til å gi opplæring. Den samme problemstillingen gjelder i de tilfellene der det krysses fra skole til opplæring i bedrift.

Kriteriet forstås noe ulikt i sektor. I de tilfellene der forslag kommer fra et skolemiljø forstås dette kriteriet strengt. Skolene har et faglig miljø der læreplanene i stor grad styrer opplæringen. I tilfeller der en elev ikke er faglig kvalifisert vil skolene vil måtte tilby betydelig med opplæring for å kompensere for manglende faglige forutsetninger hos elevene. F.eks har skolene innen IT-fagene svært negative erfaringer med ressursene dette krever fra den gang det eksisterte kryssløp fra alle vg1 til vg2 IKT-servicefag. Lærebedriftene på sin side, tilpasser opplæringen etter bedriften og har lang tradisjon for å ta imot elever med ulike faglige forutsetninger. I lærebedrifter og arbeidsliv spiller innholdet i læreplanene naturligvis også en rolle, men vårt inntrykk er at arbeidslivet er mer pragmatiske, der andre hensyn enn det rent læreplantekniske spiller inn (f.eks et ønske om å øke rekrutteringen), men også her spiller faglige felleselementer naturligvis en sentral rolle. Det er en tendens til at denne holdningen er i endring, ved at kompetansemålene i økende grad oppfattes som bindene også for opplæring i bedrift.

Faglig fordel

Kriteriet om faglig fordel er et noe mer åpent kriterium. Et eksempel på en faglig fordel kan være forslag om kryssløp i bransjer der det er flere faglige innganger og grenseoppgangene mellom fag og struktur befinner seg i en gråsoner. I dag finnes det ikke kryssløp til eller fra IM-utdanningsprogrammet, men det kan komme forslag om å vurdere etableringen av slike i fremtiden. Et eksempel på et kryssløp der det kan være mulig å argumentere for en faglig fordel er et kryssløp mellom vg1 IM og vg2 dataelektronikk. Enkelt sagt er det faglige skillet mellom dataelektronikk (ED) og IT-fagene (IM) ikke nødvendigvis så stort - det ene handler om hardware, det andre om software, men det faglige innholdet henger likevel sammen. For arbeidslivet kan et slikt kryssløp lokalt bidra til at bransjen får tilgang på lærlinger med fagkombinasjoner som dagens struktur og læreplaner ikke har. I et slikt perspektiv kan etablering av kryssløp bidra til å møte arbeidslivets kompetansebehov, i de tilfellene der dagens struktur og læreplaner er utilstrekkelig. Det trenger ikke nødvendigvis være organisatorisk krevende for skolen å tilpasse opplæringen til et slikt kryssløp. Det kan også være positivt for opplæringen at en elevgruppe har komplementær kompetanse. Samtidig har etablering av kryssløp mulige utfordringer.

Etablering av kryssløp får konsekvenser for søkergrunnlaget i utdanningsprogrammet det krysses fra. Det gir skole og lærebedrifter mindre forutsigbarhet ved at antallet søkere til vg2 og/eller vg3 ikke følger det dimensjonerte tilbudet. For arbeidslivet kan derfor et kryssløp svekke rekrutteringsgrunnlaget. For elevene kan etablering av kryssløp gi flere muligheter til omvalg uten lenge opplæringsløp. De ulike hensynene viser hvor krevende det er å vurdere forslag etter kriteriet faglig fordel. Hva som er faglig fordel henger tett sammen og inngår i en helhetsvurdering hvor flere elementer spiller inn. For å vurdere et forslag må det faglige rådet ha inngående kjennskap til den aktuelle sektor/bransje, det enkelte fag og tilknyttet yrkesidentitet.

Denne type vurderinger og regelverket bør ha en åpning for at de faglige rådene og Utdanningsdirektoratet kan utøve skjønn fra sak til sak. Selv om nedsiden med et mer subjektivt kriterium er at det blir mer krevende å vurdere og likebehandle forslag så skal et godt regelverk i god forvaltningsånd alltid åpne for utøvelse av skjønn. De faglige rådene - som representerer arbeidslivet, virksomhetene og bransjene - har gode forutsetninger til å vurdere hva som er en faglig fordel fra sak til sak. Det viser også hvorfor det er hensiktsmessig at de faglige rådene vurderer forslag om kryssløp.

Vedtak: FRIM vedtok tilbakemelding slik den fremgår av referatet. Fagansvarlig Udir sender utkast til svar til arbeidsutvalget. Arbeidsutvalget ferdigstiller anbefaling før den sendes Udir.

Vurdere behov for etablering av fagbrev innen IT-sikkerhet

Siden etableringen av utdanningsprogrammet i 2018 har FRIM jevnlig drøftet om struktur og innhold i utdanningsprogrammet vil møte arbeidslivets kompetansebehov. I rådsmøte nr.4 2023 ble det vedtatt at FRIM skal drøfte behovet for å etablere et eget lærefag innen IT-sikkerhet. Tilbudsstrukturen og læreplaner ble fastsatt så sent som våren 2021. I arbeidet med læreplanene ble det diskutert om det var tilstrekkelig med kompetanse innen IT-brukerstøtte og IT-sikkerhet i lærefagene, og om det kunne være aktuelt å vurdere etablering av nye lærefag. FRIM sine medlemmer fra IT-siden beskriver at det over tid har vokst frem et stort behov i arbeidslivet for kompetanse innen IT-sikkerhet. Det er også et stort behov innen IT-brukerstøtte, en kompetanse som allerede ligger IT-driftsfaget, men her kan det altså være behov for å vurdere etablering av et eget lærefag innen brukerstøtte.

FRIM drøfter behovet for etablering av lærefag innen IT-sikkerhet. Christian, Alf, Leif-Tore, Aghar og Henriette innleder.

Referat

I forkant av rådsmøtet ble det gjennomført et arbeidsgruppemøte bestående av arbeidsgruppa. Arbeidsgruppa konkluderte med at det i arbeidslivet er et stort behov for kompetanse innen IT-sikkerhet. Tilbakemeldinger fra nettverk og bransjekontakter er at i både offentlig og privat sektor er behovet svært stort for kompetanse. Det kan også være behov for kompetanse på fagarbeidernivå, forutsatt at det legges på riktig nivå og at skolene har kompetanse til å gi opplæring. Kompetanse innen IT-sikkerhet er allerede høyt etterspurt i arbeidsmarkedet og det kan være vanskelig å rekruttere denne kompetansen til skolene. En viktig forutsetning er at lærerne har kompetanse til å gi opplæring. Kompetansehevede tiltak og bruk av lektor 2 ordningen for yrkesfag er viktige forutsetninger for undervisningen denne opplæring også gis av næringslivet.

Det er også viktig å vurdere andre alternative tiltak. En aktuell løsning for å styrke kompetansen kan være å gjøre endring i læreplanen til IT-driftsfaget. Som et utgangspunkt bør IT-sikkerhet inngå som sentral kompetanse i alle IT-fagene. Et dilemma er om spesialisering mot fagområder bør skje så tidlig i opplæringsløpet. Det er fordeler og ulemper forbundet med de ulike løsningene. FRIM landet i dialog med fagansvarlig på å utvikle en problembeskrivelse der arbeidslivets behov for kompetanse innen IT-sikkerhet drøftes. Det var en felles oppfatning om at det er et behov for kompetanse innen IT-sikkerhet, men FRIM ønsker i første omgang å lage en problembeskrivelse. I forbindelse med en eventuell utredning vil FRIM rådgi Udir om hvilke løsninger som kan være aktuelle. Saken settes på agendaen i neste rådsmøte. FRIM er positive til at Udir legger til rette for diskusjoner om behov for lærefag eller ander endringer i struktur/læreplan..

Vedtak: FRIM vedtok videre prosess. Frem mot neste rådsmøte beskriver arbeidsgruppa behovet for kompetanse innen IT-sikkerhet og hvordan dagens utdanningstilbud ivaretar behovet for kompetansen. Vurderingen drøftes i neste rådsmøte før eventuelt forslag sendes Udir.

Læreplaner på innspillrunde og spørsmål om implementeringstiltak i forbindelse med innføring av modulstrukturert opplæring

Viser til oppdrag om modulstrukturert opplæring. Nye moduliserte læreplaner i de tretten lærefagene som inngår i det [pågående modulforsøket](#) trer etter planen i kraft fra 1. august 2024. Modulstrukturert opplæring er en modell for organisering av opplæringen. Udir skal ikke utvikle nye læreplaner, men strukturere opplæringen slik at den inneholder det som er nødvendig for å oppnå sluttkompetansen i et lærefag. For å kartlegge behov for ytterligere støtteressurser, er innspillene fra arbeidslivet avgjørende for å lykkes med implementering av en ny ordning med høy kvalitet. Målgruppen for dette arbeidet er blant annet instruktører i bedrift, lærere og fylkeskommunen.

Våren 2023 skal Udir og HK-dir vurdere behovet for særlige støtteressurser og andre tiltak for å sikre god implementering av FOV, VOV og kombinasjonsløp. Eksempel på implementeringstiltak fra Fagfornyelsen er utvikling av kompetansepakker og annet informasjons- og veiledningsmateriell til fylkeskommuner og lærebedrifter. Veilednings- og/eller støtteressurser skal bidra til at arbeidet med modulstrukturert opplæring er tilpasset skolen og bedriftenes behov.

Læreplanutviklingen er en sentral del av implementeringsarbeidet. I forbindelse med læreplanutviklingen gjennomføres det en åpen innspillrunde der fylkeskommunene og mulige lærebedrifter kan gjøre seg kjent med og

gi innspill til læreplanarbeidet (16. jan – 27. feb.). I tillegg videreutvikler vi den digitale læreplanvisningen, slik at den tilpasses modulstrukturerte læreplaner.

Aktuelle tiltak

Udir og HK-dir har tidligere hentet innspill på hvilke støtteressurser og tiltak vi bør prioritere. Her har direktoratene vært i dialog med fylkeskommunene fra forsøket. I forbindelse med forberedelsen av læreplanarbeidet drøftet vi mulige implementeringstiltak med kontaktpersonene fra de faglige rådene. Følgende tiltak er så langt spilt inn:

- Kompetansehevende tiltak rettet mot lærere og instruktører for opplæring i ny modell og vurdering
 - Kompetansepakker rettet mot lærebedrifter v/instruktører og faglige ledere som omhandler opplæring og vurdering i modulstrukturert opplæring. Kontaktpersonene fra faglig råd mener at denne type kompetansehevende tiltak i mindre grad treffer instruktørene.
 - Kompetansepakker rettet mot fellesfaglærere som omhandler opplæring, eksempelvis andrespråks læring knyttet til en yrkeskontekst og vurdering.
- Legge til rette for at yrkesfaglærere, fellesfaglærere og instruktører har relevant kompetanse gjennom etter- og videreutdanningstilbud
 - Kompetansehevende tilbud rettet mot instruktører og faglige ledere. Tilbakemeldinger fra faglige råd er at det er vanskeligere å organisere tilbud for denne gruppen, da det deltakelse tar tid og kommer i konflikt med f.eks. produksjon i bedrift.
- Etablere regionale nettverk og bygge på erfaringer fra forsøket:
 - Etablering av nettverk i fylkene: dette hører mer til fylkeskommunen sitt ansvarsområde, men erfaringene fra forsøket er at nettverk er en suksessfaktor.
 - Støtte- og veiledningsmateriell rettet mot fylkeskommunene, som bygger på erfaringer fra forsøksfylkene. Samlinger og webinarer

Spørsmål til faglige råd

1. Hvilke støtte- og veiledningsmateriell vil lærebedriftene ha behov for når de skal ta i bruk de modulstrukturerte læreplanene?
2. Hvilke kompetansehevende tiltak har instruktører og faglig ledere behov for? Hvordan bør disse tilbudene organiseres/tilrettelegges for målgruppen?
3. Er det behov for særskilte tiltak rettet mot enkelte lærefag/utdanningsprogram?

Læreplaner på innspillsrunde

Tretten lærefag innen utdanningsprogrammene FRRM, FRSSR, FRTEK, FRBA, FRNA og FRHO er på høring. De øvrige faglige rådene sendes informasjonen til orientering.

I desember leverte alle læreplangruppene utkast til læreplaner i sine fag. Fra 16. januar – 27. februar er læreplanene på innspillsrunde. Sentrale spørsmål i innspillsrunden er hvorvidt voksenperspektivet er godt ivaretatt, om læreplanene legger til rette for en god og systematisk norskopplæring parallelt med opplæring i fagene. Innspillene fra feltet vil være nyttige både i det videre arbeidet med læreplanene, men også med tanke på implementeringsarbeidet som ligger foran oss. Etter innspillsrunden vil læreplangruppene jobbe frem til mai. De faglige rådene vil igjen involveres før de modulstrukturerte læreplanene skal på høring høsten-23.

Lenker til innspillsrundene finner dere [her](#).

Kommende oppdrag

I vår vil Udir og HK-dir starte arbeidet med delen av oppdraget som handler om å vurdere og anbefale hvilke øvrige lærefag som eventuelt skal modulstruktureres på et senere tidspunkt, når og evt. i hvilken rekkefølge dette skal skje. De faglige rådene vil involveres i denne prosessen.

Referat

FRIM har per nå ikke lærefag som er involvert i første pulje med modulstrukturerte lærefag. FRIM har derfor begrenset med innspill til implementeringstiltak som kan være aktuelle i forbindelse med innføring av modulstrukturert opplæring. Bransjene som har lærebedrifter innen lærefagene har bedre forutsetninger til å vurdere hvilke behov det er i lærebedriftene

FRIM er positive til tiltakene beskrevet av Udir i saksnotatet. FRIM mener at utvikling av tiltak bør bygge på erfaringene fra fagfornyelsen. FRIM mener at utvikling av tiltak for implementering bør bygge videre på erfaringene fra innføring av fagfornyelsen. Lærebedriftene og fylkeskommunene må involveres i videreutvikling av kompetansepakker, men savner en evaluering av dette virkemiddelet for implementering, da vi uten en evaluering er noe usikre på effekten av tiltaket. Det er fornuftig at tiltakene retter seg mot instruktører og faglige ledere, men programfaglærere fra yrkesfaglige utdanningsprogram kan også bidra med opplæring tidlig i opplæringsløpet. Selv om opplæringen skal skje i bedrift har yrkesfaglærere erfaring med målgruppene og grunnleggende yrkesfaglig opplæring. Om yrkesfaglærerne involveres kan de gi bedriftene verdifull støtte i opplæringen

Vedtak: FRIM vedtok tilbakemelding til Udir. FRIM har per nå ikke lærefag som er involvert i første pulje med modulstrukturerte lærefag. FRIM har derfor begrenset med innspill til implementeringstiltak som kan være aktuelle i forbindelse med innføring av modulstrukturert opplæring. Bransjene som har lærebedrifter innen lærefagene har bedre forutsetninger til å vurdere hvilke behov det er i lærebedriftene. FRIM er positive til tiltakene beskrevet av Udir i saksnotatet. Det er fornuftig at tiltakene retter seg mot instruktører og faglige ledere, men programfaglærere fra yrkesfaglige utdanningsprogram kan også bidra med opplæring tidlig i opplæringsløpet. Selv om opplæringen skal skje i bedrift har yrkesfaglærere erfaring med målgruppene og grunnleggende yrkesfaglig opplæring. Om yrkesfaglærerne involveres kan de gi bedriftene verdifull støtte i opplæringen. FRIM mener at utvikling av tiltak for implementering bør bygge videre på erfaringene fra innføring av fagfornyelsen. Lærebedriftene og fylkeskommunene må involveres i videreutvikling av kompetansepakker, men savner en evaluering av dette virkemiddelet for implementering, da vi uten en evaluering er noe usikre på effekten av tiltaket.

30-2023 [Forskriftsbestemmelser godkjenningsordningen for utenlandsk fagopplæring](#)

HK-dir sin godkjenningsordning vurderer kvalifikasjonen i utenlandske fagbrev opp mot norsk fag- og yrkesopplæring. Det er det faglige innholdet i opplæringen som avgjør hvilket norsk fag- eller svennebrev kvalifikasjonen skal vurderes opp mot. Per i dag gjelder **ordningen utvalgte lærefag fra landene Estland, Latvia, Litauen, Polen og Tyskland. Godkjenningsordningen kan være** til hjelp for arbeidstakere når de skal søke jobb i Norge.

Per i dag er følgende lærefag del av ordningen:

- Betongfagarbeider
- Bilmekaniker – lette og/eller tunge kjøretøy
- Blikkenslager
- Butikkslakter
- Frisør
- Glassfagarbeider
- Hudpleier
- Industrimekaniker
- Kjøttskjærer
- Kokk, institusjonskokk
- Murer
- Møbelsnekker
- Møbeltapetserer
- Pølsemaker
- Rørlegger
- Servitør
- Slakter
- Taktekker
- Trevaresnekker
- Tømrer

I forbindelse med at det utvikles forskrift har HK-dir fått i oppdrag å lage forskriftsbestemmelser for ordningen. Oppdraget følger opp Meld. St. 21 (2020-2021) *Fullføringsreformen – med åpne dører til verden og fremtiden*, og mål om å videreutvikle godkjenningsordningen for utenlandsk fag- og yrkesopplæring.

Det har vist seg å være krevende å vurdere utenlandsk fag- og yrkesopplæring i nivå, omfang og faglig innhold og hyppige utvidelser har derfor vært utfordrende å få til. For å vurdere veien videre, satte Kunnskapsdepartementet ned og ledet en arbeidsgruppe, med representanter fra partene i arbeidslivet, Utdanningsdirektoratet og NOKUT i 2020. I arbeidsgruppens rapport fra november 2020 slås det fast at det er behov for justeringer av ordningen før den kan utvides til nye land og fag- og yrkesopplæringer.

HK-dir (tidligere del av Nokut) utreder nå på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet;

- forslag til forskriftsbestemmelser om godkjenningsordningen for utenlandsk fag- og yrkesopplæring
- foreløpig forslag til utvidelsesplan (både land og kvalifikasjoner) for godkjenningsordningen for utenlandsk fag- og yrkesopplæring

Som presentert i møte 18.januar har HK-dir behov for råd og innspill fra partene i arbeidslivet i utredningen, og har formulert følgende spørsmål;

1. Det er et mål at arbeidstakere skal ha mobilitet på tvers av landegrenser. Tidligere bygget godkjenning av kompetanse på tvers av landegrenser, primært på vurderinger av utdanningens lengde og studiebelastning (antall studiepoeng). Utviklingen har de siste årene er at man nå går mer i retning av realkompetansevurdering, der hvilket læringsutbytte en kandidat har fått er viktigere enn utdanningens lengde og antall studiepoeng. Kan dette prinsippet overføres til dagens godkjenningsordning for fagbrev?
2. Vitnemål og karakterutskrifter gir ikke tilstrekkelig informasjon om praktisk opplæring til å vurdere dette innenfor dagens godkjenningskriterier, Har faglige råd innspill til hvor langt HK-dir skal strekke seg for å fremskaffe denne informasjonen?
3. I hvilken grad ser ditt faglige råd på muligheten for godkjenningsordningen for utenlandsk fag- og svennebrev, å se til hvordan andre godkjenningsordninger for utdanning på andre nivå foretar vurdering av utenlandsk utdanning?
4. Har faglige råd andre innspill dere mener er viktige for godkjenningsordningen i fremtiden?

Referat

FRIM har per i dag ikke fag innen godkjenningsordningen, men ser at dette kan bli aktuelt også for våre lærefag i fremtiden. FRIM sin vurdering er at det kan bli krevende rent praktisk å gå over fra vitnemål og dokumentasjon til mer realkompetansevurdering. Mer realkompetansevurdering fører med seg økt arbeidsbyrde for fylkeskommunene. FRIM ser at f.eks prøvenemdene kunne støttet i vurderinger av praktiske ferdigheter, men igjen vil dette kreve betydelig med ressurser av fylkeskommunene.

Ingen medlemmer i FRIM hadde anledning til å delta på «Konferanse om godkjenningsordningen for utenlandsk fag- og yrkesopplæring». Hvis dette endrer seg kan fagansvarlig Udir kontaktes.

Vedtak: FRIM vedtok tilbakemelding til HK-dir. FRIM har per i dag ikke fag innen godkjenningsordningen, men ser at dette kan bli aktuelt også for våre lærefag i fremtiden. FRIM sin vurdering er at det kan bli krevende rent praktisk å gå over fra vitnemål og dokumentasjon til mer realkompetansevurdering. Mer realkompetansevurdering fører med seg økt arbeidsbyrde for fylkeskommunene. FRIM ser at f.eks prøvenemdene kunne gjort vurderinger av praktiske ferdigheter, men igjen vil dette kreve betydelig med ressurser av fylkeskommunene.

Udir arbeider med en videreutvikling av utviklingsredegjørelsene, der de faglige rådene har bidratt med innspill både rettet mot innhold, tidspunkt for gjennomføring, verktøy og arbeidsformer. Den endelige bestillingen om utviklingsredegjørelsene vil foreligge i mai 2023.

For å muliggjøre jevnlig dialog om utformingen av bestillingen ber vi nå om at dere oppnevner 2 kontaktpersoner i deres faglige råd som kan bidra med innspill til spørsmålsformuleringer, arbeidsmetodikk og verktøy for samhandling.

Vedlegg

- Informasjon om arbeidet med utviklingsredegjørelser

Referat

Fremfor å etablere en gruppe med kontaktpersoner representerer leder Asghar Ali og medlem i AU Christian Danielsen FRIM i møte 6.mars. Ved behov kan det bli aktuelt å etablere en arbeidsgruppe for å støtte de to. FRIM er litt avventende til det videre arbeidet med utviklingsredegjørelser. FRIM ønsker seg ikke en stor gjennomgang. FRIM ønsker å fortløpende gjøre vurderinger av struktur og læreplan. Vurdering av om det er aktuelt å fremme forslag om IT-sikkerhetsfag og forslag om å gjøre justeringer i vg2 medieplan. Fagansvarlig viste til at de faglige rådene skal være med å utforme bestillingen og slik være med å forme bestillingen.

Vedtak: FRIM vedtok kontaktpersoner for arbeid med utviklingsredegjørelser. Asghar Ali og Christian Danielsen er kontaktperson fra FRIM.

32-
2023

Orienteringssaker

1. Beslutning fra Kunnskapsdepartementet om etablering av fotograffaget

Udir anbefalte å ikke gjeneetablere fotograffaget, men å nedsette læreplangruppe med mål om å vurdere etablering av fordypning. Kunnskapsdepartementet har besluttet å ikke gjeneetablere fotograffaget og at det er for tidlig å vurdere om det skal etableres fordypning.

- Beslutning fra Kunnskapsdepartementet vedlagt.

2. Fylkesbesøk til Vestland 19.-20.oktober

Vestland ser frem til å motta FRIM og vil utvikle et program basert på ønskene fra FRIM. Påmelding til fylkesbesøket sendes ut i løpet av kort tid.

3. Oppdrag om å utarbeide forslag til forskriftsregulering om opplæringstilbudet til de som ikke får læreplass Bakgrunn for saken

Utdanningsdirektoratet har fått i oppdrag å utarbeide forslag til forskriftsregulering om opplæringstilbudet til de som ikke får læreplass. Oppdraget er begrenset, og vi skal ikke se på innretningen av ordningen om opplæringstilbud til de som ikke har fått læreplass.

I høringsforslaget om ny opplæringslov er det i § 5-6 foreslått *en rett til læreplass eller anna tilbud på vidaregåande trinn 3*. Etter forslaget kan departementet gi forskrift om opplæringstilbudet til de som ikke får læreplass. Bakgrunnen for lovforslaget er Meld. St. 21 (2020-2021) Fullføringsreformen - med åpne dører til verden og fremtiden der forslaget begrunnes med at det vil gi et tydelig signal til elever om at læreplass er målet, og at de som ikke blir formidlet til læreplass, også er sikret progresjon i opplæringsløpet. I meldingen beskrives overgangen fra vg2 til lære i det yrkesfaglige opplæringsløpet som et strukturelt hinder for at flere kan fullføre. Formålet med forslaget er å skape et mer sammenhengende yrkesfaglig opplæringsløp.

Oppdraget er todelt;

- *Departementet ber direktoratet særlig om å vurdere om, og eventuelt hvordan, forskriften bør regulere at også opplæringstilbud for de som ikke har fått læreplass, skal følge ordinær skolerute når det gjelder oppstart av tilbudet.*
- *Departementet mener det fremdeles skal være et mål at alle som ønsker det, skal få læreplass i bedrift. Selv ved et bedre opplæringstilbud for de som ikke har fått læreplass, bør det som hovedregel jobbes for å få de*

som heller ønsker det, over i læreplass. Vi ber direktoratet om å vurdere om og hvordan dette bør reguleres i forskrift.

SRYs arbeidsgruppe for forskriftsarbeidet og arbeidsutvalget for fylkesdirektørkollegiet for kompetanse og utdanning (FKU-AU) gir innspill underveis i arbeidet. Saken diskuteres i SRY-møtet 9. februar.

Forslaget til ny forskrift sendes på høring våren 2023. Her har organisasjonene mulighet til å gi innspill.

[Se tidslinje for forskriftsarbeidet her](#)

- Oppdragsbrev vedlagt.

4. Praksiskandidateksamen

Utdanningsdirektoratet og HK-dir har levert svar på oppdragsbrev 2022-005 om å utrede eksamensordningen for praksiskandidater med mål om å gjøre den mer fleksibel.

Utredning og oppsummering av utredning vedlagt.

5. Søknadsfrist tilskudd læremidler smale fagområder 17 mars 2023

Læremiddelutviklere kan søke om penger til utvikling av læremidler. For fag- og yrkesopplæringen er tilskudd til såkalte smale fagområder aktuelt. Med smale fag mener vi fagområder med færre enn 3000 elever på landsbasis i årskullet.

Læremiddelutviklere kan søke støtte til å lage nye læremidler eller til å revidere eksisterende læremidler. I november 2022 ga faglige råd innspill til hvilke fagområder som burde prioriteres for 2023-utlysningen. Den endelige prioriteringslisten for smale fagområder ligger her: [Smale fag, prioritering SF og YF 2023 \(excel\)](#)

Fristen for å søke tilskudd til utvikling av læremidler er den 17. mars.

[Se mer informasjon om ordningen samt søknadsskjema her.](#)

- Prioritering vedlagt.

6. Oppdrag om å utarbeide en plan for gjennomgang av fag- og timefordelingen i videregående opplæring

Meld. St. 21 (2020–2021) Fullføringsreformen – Med åpne dører til verden og fremtiden varsler at det skal gjøres en gjennomgang av fag- og timefordelingen. Som et første ledd i dette arbeidet som har et 10 års perspektiv, har KD gitt Udir i oppdrag å utarbeide en **plan for gjennomgang** av fag- og timefordelingen i videregående opplæring.

- Oppdragsbrevet er vedlagt

7. Oppsummering fra fellesmøtet mellom FR-AU og Udir den 18. januar 2023

Dagsorden:

1. Velkommen v/avdelingsdirektører Anne Katrine Kaels og Bjørg Rafoss Tronsli
2. Arbeid med forskriftsbestemmelser for godkjenningsordning for utenlandsk fag- og yrkesopplæring HK-dir, v/Silje Molander (30-40 min)
3. Oppdrag til faglige råd om å vurdere innføringstiltak for modulstrukturert opplæring Udir, v/Erlend S. Granrud (10 min)
4. Oppdrag til faglige råd om justering av kriteriene i kryssløpordningen Udir, v/Ole Christian Norum (10 min)
5. Tildelingsbrev 2023 - 007 oppdrag til Udir om å vurdere utvikling av ordningen Fagbrev på jobb Udir, v/Kaja Walsh (5-10 min)
6. Eventuelt

32-
2023

Eventuelt

